

Latvijas Republikas Vides ministrija

VIDES PĀRRAUDZĪBAS VALSTS BIROJS

Reģ.Nr. 90000628077, Rūpniecības iela 23, Rīga, LV - 1045 (tālrunis: 67321173; fakss: 67321049)

Rīgā

2009.gada 18.maijā

Atzinums Nr. 15

Par Brocēnu novada teritorijas plānojuma 2006. –2018.gadam grozījumu Vides pārskatu

Brocēnu novada teritorijas plānojuma grozījumu Vides pārskats iesniegts Vides pārraudzības valsts birojā (turpmāk tekstā – Birojs) 2009.gada 5.maijā. Brocēnu novada teritorijas plānojuma grozījumus izstrādāja Brocēnu novada dome un Vides pārskatu sagatavoja Brocēnu novada dome sadarbībā ar SIA „Reģionālie projekti”. Atzinums par Vides pārskatu sagatavots atbilstoši likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 23.⁵ panta 6. un 7. daļas prasībām.

Vides pārskata raksturojums un analīze:

Izvērtējot Brocēnu novada teritorijas plānojuma grozījumu Vides pārskata atbilstību Ministru kabineta 2004. gada 23. marta noteikumu Nr.157 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums” (turpmāk tekstā – MK noteikumi) IV nodaļas 8. punkta prasībām, Birojs konstatē:

1. Vides pārskatā ietverta informācija par Brocēnu novada teritorijas plānojuma grozījumu mērķiem, dots plānošanas dokumenta īss satura izklāsts, kā arī norādīta tā saistība ar augstāka līmeņa plānošanas dokumentiem – Kurzemes plānošanas reģiona teritorijas plānojumu 2006. – 2018.gadam un Saldus rajona teritorijas plānojumu 2006. – 2018.gadam. Brocēnu novada teritorijas plānojuma grozījumu izstrādē ņemti vērā pašvaldības plānošanas dokumenti.
2. Atbilstoši MK noteikumu 8.2.punkta prasībām aprakstīta stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma Vides pārskata sagatavošanas procedūra, kā arī norādītas institūcijas, kurām nosūtīts Vides pārskata projekts. Informācija par sabiedriskās apspriešanas gaitu un rezultātiem ietverta plānošanas dokumenta IV sējumā „Pārskats par teritorijas plānojuma grozījumu izstrādi”.
3. Vides pārskatā ietverts Brocēnu novada administratīvās teritorijas vispārīgs raksturojums, kā arī raksturotas iespējamās izmaiņas, ja plānošanas dokuments netiktu īstenots. Brocēnu novada administratīvajā teritorijā ietilpst Brocēnu pilsēta (ar lauku teritoriju), Blīdenes pagasts un Remtes

pagasts. Esošā vides stāvokļa aprakstā ietverta informācija par pašvaldības teritorijas ģeoloģisko uzbūvi, reljefu un klimatiskajiem apstākļiem, kā arī sniegts teritorijas ainaviskais novērtējums.

4. Vides pārskatā ietverta informācija par pašvaldības infrastruktūras nodrošinājumu, kā arī raksturota saimnieciskā darbība, norādot uz šīs darbības vides kvalitāti ietekmējošiem faktoriem un galvenajām ietekmes teritorijām. Birojs iesaka papildināt šo informāciju ar kvantitatīviem datiem, jo tie būs izmantojami teritorijas plānojuma realizācijas ietekmes uz vidi izvērtējumam (monitoringam). Raksturojot atmosfēras gaisa kvalitāti, apzināti stacionārie un mobilie atmosfēras gaisa piesārņojuma avoti. Lielākais atmosfēras gaisa piesārņojuma avots novadā ir cementa rūpnīca SIA „Cemex”, kas turklāt plāno paplašināt savu darbību. Uz šo brīdi ir jau veikts projekta „SIA „Cemex” Brocēnu cementa rūpnīca ar sausā procesa tehnoloģiju” ietekmes uz vidi novērtējums (2007.gada 9.jūlijā sagatavots atzinums par ietekmes uz vidi novērtējuma noslēguma ziņojumu), kā arī izsniegta A kategorijas atļauja piesārņojošās darbības veikšanai. Atmosfēras gaisa kvalitāti ietekmē arī intensīvā autotransporta kustība (Brocēnu novadu šķērso valsts nozīmes autoceļš A9 Rīga – Liepāja). Pārskatā ietverta informācija par centralizētas ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmas nodrošinājumu un tehnisko stāvokli Brocēnu pilsētā, Remtes, Blīdenes un Emburgas ciemos (Lielcieceres un Oškalnu ciemos ir nodrošināta centralizēta ūdensapgāde). Autori informē par veiktajiem un plānotajiem dokumentā paredzētajiem risinājumiem ūdenssaimniecības uzlabošanā, kā arī norāda uz nepieciešamību pašvaldībai nodrošināt pasākumus neizmantoto artēzisko urbumu apsaimniekošanai. Informējot par atkritumu apsaimniekošanas sistēma Brocēnu novadā, autori norāda, ka Brocēnu novadā atrodas azbesta un azbesta saturošo (bīstamo) atkritumu poligons „Dūmiņi”. Pārskats jāpapildina ar informāciju par pašvaldībai saistošo Liepājas reģionālo atkritumu apsaimniekošanas plānu 2006. – 2013.gadam un ar tā realizāciju saistītajiem pasākumiem. Vides pārskata 1. pielikumā apkopota informācija par potenciāli piesārņotām vietām Brocēnu novadā.
5. Brocēnu novadā atrodas četras Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas (Natura 2000) teritorijas dabas liegumi „Cieceres ezera sala”, „Dulbju acs purvs”, „Zvārde” un „Baltezera purvs”. Dabas liegumam „Baltezera purvs” izstrādāts dabas aizsardzības plāns 2005. – 2015.gadam. Vides pārskatā ietverta informācija par šo teritoriju izveidošanas mērķiem, tur sastopamajām dabas vērtībām, kā arī normatīvo aktu bāzi, kas reglamentē šo teritoriju aizsardzības un izmantošanas kārtību, t.sk. Ministru kabineta 2001.gada 25.septembrī noteikumiem Nr.414 „Dabas lieguma „Zvārde” individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”. Teritorijas plānojuma grozījumos nav paredzētas darbības Natura 2000 teritorijās, tomēr pārskata autori vēš uzmanību uz rekreācijas attīstību dabas liegumam „Cieceres ezera sala” tuvumā esošajās teritorijās.
6. Vides pārskatā ietverta informācija par teritorijas plānojuma grozījumos paredzētajām darbībām un teritorijām, kuras ietekmēs plānošanas dokumenta realizācija, t.i., īpaši aizsargājamām dabas teritorijām, lauksaimniecības un mežsaimniecības teritorijām un apdzīvotajām vietām. Atbilstoši novada

attīstības tendencēm plānošanas dokumentā paredzētas izmaiņas Brocēnu pilsētas un novada ciemu plānotajā (atļautajā) izmantošanā. Apdzīvotajās vietās plānots paplašināt esošās un noteikt jaunas dzīvojamās apbūves teritorijas, t.sk. jauktas dzīvojamās un darījumu apbūves teritorijas, un parku un rekreācijas teritorijas. Lauksaimniecības un mežsaimniecības teritorijās, veicot zemes transformāciju, atļauta derīgo izrakteņu ieguve. Jauktu ražošanas un darījumu apbūves teritoriju attīstība plānota Brocēnu pilsētā, paplašinot ražošanas teritorijas pilsētas ziemeļu daļā un tai pieguļošajā teritorijā ārpus pilsētas. SIA „Cemex” Brocēnu cementa rūpnīcai ar sausā procesa tehnoloģiju rezervēta teritorija esošās cementa rūpnīcas tuvumā.

7. Vides pārskatā raksturotas ar plānošanas dokumenta realizāciju saistītās vides problēmas. Autori norāda, ka jauktu ražošanas un darījumu apbūves teritoriju attīstība ietekmēs atmosfēras gaisa kvalitāti Brocēnu pilsētā, taču nesniedz detalizētāku ietekmes un iespējamo vides kvalitātes izmaiņu novērtējumu. Autori norāda, ka plānošanas dokumenta realizācijai nav paredzama būtiska ietekme uz vidi, ja tiks ievērotas vides aizsardzības normatīvo aktu prasības attiecībā uz pieļaujamo piesārņojošo vielu koncentrāciju. Birojs informē, ka atzinumā par „SIA „Cemex” Brocēnu cementa rūpnīca ar sausā procesa tehnoloģiju” noslēguma ziņojumu, ietvertas prasības (trokšņa un atmosfēras gaisa piesārņojuma samazināšanai, ūdens resursu aizsardzībai) rūpnīcas darbības ietekmes novēršanai vai samazināšanai. Minētās prasības ietvertas A kategorijas atļaujā piesārņojošās darbības veikšanai.
8. Vides pārskatā ietverta informācija par starptautiskiem un nacionālā līmeņa dokumentiem un tajos noteikto vides un dabas aizsardzības mērķu aktualitāti un integrāciju Brocēnu novada teritorijas plānojumā, detalizētāk raksturoti nacionālie vides aizsardzības mērķi, kas izvirzīti Nacionālajā vides politikas plānā 2004. – 2008.gadam.
9. Vides pārskatā atbilstoši MK noteikumu 8.7. punktā noteiktajam vērtētas Brocēnu novada teritorijas plānojuma grozījumos paredzēto darbību īstenošanas būtiskās ietekmes uz vidi, akcentējot tiešās un netiešās ietekmes, īslaicīgās un ilglaicīgās ietekmes, kas prognozējamās plānošanas dokumenta realizācijas laikā. Tiešās ietekmes saistītas ar apdzīvoto vietu plānoto attīstību, kā rezultātā palielināsies notekūdeņu un atkritumu apjoms. Atmosfēras gaisa kvalitāti ietekmēs ražošanas teritoriju attīstība un ceļa infrastruktūras uzlabošana.
10. Vides pārskata autori informē, ka teritorijas plānojuma grozījumos ir ietverti risinājumi plānošanas dokumenta realizācijas iespējamās ietekmes uz vidi samazināšanai – noteiktas aizsargjoslas atbilstoši Aizsargjoslu likumam, kā arī noteikti citi ierobežojumi teritorijas izmantošanā un noteiktas teritorijas, kurām jāizstrādā detālplānojums. Plānošanas dokuments paredz samazināt pašreizējo slodzi uz vidi, uzlabojot komunālās infrastruktūras efektivitāti (ūdensapgāde, kanalizācija un atkritumu apsaimniekošana). Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos norādīts uz nepieciešamību jaunajās apbūves teritorijās nodrošināt centralizētas ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmas ierīkošanu vai pieslēgšanu esošajiem tīkliem. Lai samazinātu

tūrisma un rekreācijas radīto ietekmi uz īpaši aizsargājamām dabas teritorijām, nepieciešams nodrošināt atbilstošu infrastruktūras attīstību.

11. Vides pārskatā vērtētas plānošanas dokumentā paredzētās darbības; kā alternatīva vērtēta tikai plānošanas dokumenta „nulles” alternatīva, t.i., kad tiek saglabāta esošā situācija un netiek īstenots izstrādātais plānošanas dokuments.
12. Vides pārskata autori secina, ka, īstenojot Brocēnu novada teritorijas plānojumu 2006. –2018.gadam, netiks ietekmētas Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas teritorijas, tādēļ kompensējošie pasākumi nav nepieciešami.
13. Vides pārskatā norādīts, ka plānošanas dokuments neparedz tādu darbību realizāciju Brocēnu novadā, kas varētu radīt pārrobežu ietekmi.
14. Vides pārskatā ietverta vispārēja rakstura informācija par plānošanas dokumenta īstenošanas monitoringu. Vides pārskats, atbilstoši MK noteikumu 8.13. punktā noteiktajām, jāpapildina ar informāciju par paredzētajiem pasākumiem monitoringa nodrošināšanai. Vides pārraudzības valsts birojs iesaka Vides pārskatā iekļaut konkrētus priekšlikumus monitoringa veikšanai, t.sk. apkopot un konkretizēt prognozējamās problēmas un norādīt izmantojamās vides stāvokli raksturojošos indikatorus. Kā palīgmateriālu monitoringa plāna izstrādāšanai, Vides pārraudzības valsts birojs iesaka izmantot Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas aģentūras sagatavoto Latvijas ilgtspējīgas attīstības indikatoru pārskatu, kas izstrādāts atbilstoši Latvijas Ilgtspējīgas attīstības pamatnostādņem, Nacionālajā attīstības plānā un nozaru stratēģijās noteiktajām politikas prioritātēm, mērķiem un rīcībām. Papildus Birojs informē, ka 2009.gada 24.februārī pieņemti Ministru kabineta noteikumi Nr.175 „Noteikumi par nacionālajiem vides indikatoriem”.
15. Vides pārskata kopsavilkumā ietverta informācija atbilstoši MK noteikumu 8.14. punktā noteiktajam.

Vides pārskata sabiedriskā apspriešana:

Brocēnu novada teritorija plānojuma grozījumu Vides pārskata projekta sabiedriskā apspriešana veikta atbilstoši MK noteikumu V nodaļā noteiktajam. Plānošanas dokumenta IV sējumā „Pārskats par teritorijas plānojuma grozījumu izstrādi” ievietotas publikācijas par sabiedriskās apspriešanas un sanāksmes izziņošanu, sabiedriskās apspriešanas sanāksmes protokols un institūciju sniegtie atzinumi par Vides pārskata projektu; autori snieguši arī savus komentārus par izteiktajiem priekšlikumiem un iebildumiem. Iedzīvotājus interesējošie jautājumi pārsvarā saistīti ar plānošanas dokumentā paredzēto teritorijas plānoto (atļauto) izmantošanu.

Par Brocēnu novada teritorijas plānojuma grozījumu Vides pārskata projektu atzinumu sniegusi Valsts vides dienesta Liepājas reģionālā vides pārvalde, Valsts aģentūras „Sabiedrības veselības aģentūra” Kurzemes reģionālā filiāle, Kurzemes plānošanas reģiona administrācija, Valsts meža dienesta Dienvidkurzemes virsmežniecība, Latvijas Vides, ģeoloģijas un

meteoroloģijas aģentūra un Dabas aizsardzības pārvalde. Valsts vides dienesta Liepājas reģionālā vides pārvalde un Kurzemes plānošanas reģiona administrācija norādījušas uz vairākām nepilnībām teritorijas plānojumā un Vides pārskata projektā. Vides pārskata projekts ir pilnveidots, ņemot vērā institūciju atzinumus. Dabas aizsardzības pārvalde konceptuāli atbalstījusi sagatavoto Vides pārskata projektu.

Izvērtētā dokumentācija:

Vides pārraudzības valsts birojā 2009.gada 5.maijā saņemtā SIA „Reģionālie projekti” vēstule Nr.09/01-87, Brocēnu novada teritorijas plānojuma grozījumu materiāli CD formātā, Vides pārskats, kā arī Vides pārraudzības valsts biroja 2009. gada 9.janvāra lēmums Nr.3 „Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu” un 2004.gada 20.augusta lēmums Nr.3 „Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu”.

Piemērotās tiesību normas:

1. Likums „Par ietekmes uz vidi novērtējumu”.
2. Ministru kabineta 2004.gada 23.marta noteikumi Nr.157 ar 2008.gada 25.novembra noteikumu Nr.980 grozījumiem „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums”.
3. Likums „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām”.
4. Ministru kabineta 2003.gada 22.jūlija noteikumi Nr.415 „Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”.
5. Ministru kabineta 2001.gada 25.septembra noteikumi Nr.414 „Dabas lieguma „Zvārde” individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”.
6. Ministru kabineta 2002.gada 9.jūlija noteikumi Nr.294 „Kārtība, kādā piesakāmas A, B un C kategorijas piesārņojošās darbības un iesniedzamas atļaujas A un B kategorijas piesārņojošo darbību veikšanai”.
7. Ministru kabineta 2009.gada 24.februāra noteikumi Nr.175 „Noteikumi par nacionālajiem vides indikatoriem”.
8. Teritorijas plānošanas likums.
9. Ministru kabineta 2004.gada 19.oktobra noteikumi Nr.883 „Vietējās pašvaldības teritorijas plānošanas noteikumi”.

Rekomendācijas:

1. Brocēnu novada teritorijas plānojuma grozījumu Vides pārskats jāpapildina, ņemot vērā šajā atzinumā ietvertos ieteikumus.

2. Brocēnu novada domei, atbilstoši Ministru kabineta 2004.gada 23.marta noteikumu Nr.157 (ar 2008.gada 25.novembra noteikumu Nr.980 grozījumiem) „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums” VII nodaļā noteiktajam, jāinformē sabiedrība par Brocēnu novada teritorijas plānojuma grozījumu, kuri izstrādāti ņemot vērā Vides pārskatu, sniegtos atzinumus, kā arī sabiedriskās apspriešanas rezultātus, pieņemšanu.
3. Ja plānošanas dokumenta īstenošanas laikā tiek izstrādāti un stājas spēkā pašvaldības teritorijā esošo Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas (Natura 2000) teritoriju individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi vai tiek izstrādāti dabas aizsardzības plāni, rekomendējam izvērtēt Brocēnu novada teritorijas plānojumā ietvertu risinājumu atbilstību minētajos dokumentos izvirzītajiem nosacījumiem un lemt par nepieciešamību izstrādāt grozījumus teritorijas plānojumā.
4. Lai konstatētu Brocēnu novada teritorijas plānojuma īstenošanas radīto tiešo vai netiešo ietekmi uz vidi, kā arī lai nepieciešamības gadījumā izstrādātu grozījumus teritorijas plānojumā, pašvaldībai, izmantojot valsts vides monitoringa un citus pieejamos datus, vismaz divreiz plānošanas periodā (2012. un 2018.gadā) jāizstrādā monitoringa ziņojums un jāiesniedz (arī elektroniskā veidā) Vides pārraudzības valsts birojā.

Direktors

A.Lukšēvics